

Praga, una mica més a l'esquerra

La corrupció i les bosses de pobresa faran perdre vots al centre-dreta governant. L'esquerra, dividida entre socialdemòcrates i comunistes, s'enforteix, però s'haurà d'esperar.

Han hagut de passar sis anys de neoliberalisme radical i de campí qui pugui perquè la dreta txeca comenci a perdre posicions en favor d'una esquerra no del tot cohesionada. Els sondatges sobre les eleccions parlamentàries del cap de setmana vinent diuen que el Partit Cívic Democràtic del primer ministre Václav Klaus no aconseguirà el 30% dels vots esperats i que s'haurà de conformar amb un 21%. Amb tot, Klaus tindrà la governabilitat assegurada gràcies al 8% dels democristians i al 5% dels liberals minoritaris. L'esquerra, dividida entre socialdemòcrates i comunistes i amb una expectativa de vot global del 25% tindrà més capacitat d'ofensiva.

Contemplant el procés de les transicions de l'est resulta inevitable d'identificar la dels txecs amb la gran desil·lusió de l'esquerra democràtica europea. Pocs dirigents de la Internacional Socialista podien imaginar-se que, a Praga, s'hi instal·larien còmodament els tecnòcrates i els devots dels mercats financers, la majoria vells buròcrates comunistes. Tot plegat amb la benedicció del primer ministre Václav Klaus i la resignació del president Václav Havel, sempre disposat a dir que, per més injust que pugui semblar el capitalisme, sempre serà preferible a la seguretat paralizadora i sense futur de la dictadura comunista. La cohabitació Havel-Klaus és una barreja eficaç de pragmatisme mercantil i d'humanisme (cada cop menys crític i més resignat) que gairebé ha aconseguit d'arraconar tota la tradició esquerranista txeca, tant el republicanisme antifeixista de Masaryk i de Benes, com el socialisme amb rostre humà de Dubcek.

Les eleccions txequés del 31 de maig i l'1 de juny, les terceres en democràcia i les primeres des de la participació de Txecoslovàquia, donaran encara al centre-dreta prou marge de maniobra per a rematar el procés de privatitzacions que ja afecta més del 80% de les estructures productives txequés, i també podrà complir l'objectiu de fer de Praga un dels centres neuràlgics de l'OTAN a l'Europa central.

Però la gran galeria d'èxits del govern Klaus dels últims sis anys amb prou feines si pot amagar un rerefons de brutícia. La febre del dòlar que ha viscut i viu la República Txeca ha arribat fins i tot a la policia i als serveis secrets, i ha començat a destapar-se la corrupció.

La corrupció de la policia i dels serveis de seguretat és directament proporcional a l'ascens i a l'agressivi-

ARXIU / EFE

tat de l'extrema dreta. La Praga cosmopolita i tolerant ha començat a conèixer els esclats de violència dels "caps rapats" i dels seguidors del Partit Republicà. Els cops i les pallisses són gairebé sempre contra els immigrants, especialment si són africans o vietnamites que van arribar a Txecoslovàquia en temps dels intercanvis "internacionalistes".

La situació ha començat a generar rebuig i el malestar s'ha escampat, però potser no tant encara com per donar el govern a l'esquerra. La Socialdemocràcia Txeca, el partit històric que dirigeix Milos Zeman, ha format un "govern a l'ombra", amb personalitats de prestigi i antics dissidents i amb un programa anticorrupció i que doni protecció als centenars de milers de txecs desemparats des de l'ensorrament de les estructures assistencials comunistes. A final de l'any passat només un 12% dels txecs estaven disposats a votar els socialdemòcrates i ara gairebé un 18% de l'electorat diu que els donarà suport. A la vora, però mantenint distàncies, el Partit Comunista de Bohèmia i Moràvia diu que, arribada l'hora, el seu 8% de vots se'ls cobrarà a cars. Els comunistes txecs són dels pocs del bloc de l'est que no han volgut seguir el reciclatge dels hongaresos o dels polonesos. La ruta del "retorn" que va partir de Budapest i de Varsòvia no passa de moment per Praga.

Parlament txec. Encara que els sondatges mostren que el govern conservador de Václav Klaus continuarà instal·lat en el poder, les forces de l'esquerra avancen per bon camí.

Libert Ferri